

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

an Simonia committatur in permutatione beneficiorum aliarumve rerum
spiritualium, aut occasione pensionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

An simonia committatur in permutatione beneficiorum, aliarum rerum spiritualium, aut occasione pensionum.

39. Permutatio rei spiritualis cum alia re spirituali precise, simoniaca non est; secus si fiat permutatio rei spiritualis cum alia spirituali, cui adnexa est temporalis, *ibid.* §. 12. num. 1. & 2.

40. Beneficiorum permutatio seu provisio, privata auctoritate facta, simoniam contra jus Canonicum continet. Idem valet in permutatione actionum pertinentium ad provisiones beneficiorum, si privata fiat auctoritate; quamquam permutantes beneficia possunt prius inter se agere de permutatione facienda, & obligare se mutuo ad persistendum in conventionem, donec Superior, v. g. Episcopus consensum denegaverit, vel præstiterit. *ibid.* n. 3. & seq.

41. Beneficia quamvis inæqualia in temporalibus permutari non possunt cum pensione, vel alia re pretio æstimabili coram Episcopo aut alio inferiore Papa etiam si pensio aut alia res temporalis exigatur ratione beneficii pinguioris, quod cum tenuiori permutatur, ad solum enim Papam pertinet beneficiorum inæqualitatem circa proventus compensare annua pensione, vel etiam numerata pecunia titulo sustentationis, &c. ut permutans pinguius cum tenuiori indemnis servetur. Dicitur *circa proventus*, quia beneficii inæqualitas in dignitate compensari non potest pecunia, vel alia re pretio æstimabili; etiam auctoritate Papæ, si dignitas præcisè spectetur. *ibid.* n. 10. & seq.

42. Pensio laicalis, seu quæ laicis tribuitur ob causam mere temporalem, non est materia simoniæ, saltem contra jus divinum; pensio vero clericalis, seu spiritualis est materia simoniæ, non solum contra jus humanum, verum etiam contra jus divinum. *ibid.* §. 13. n. 3. & 4.

43. Pensionarius non potest pensionem transferre accepto, vel reservata fructuum parte; verum tamen est pensionarium habentem facultatem transferendi pensionem, posse illam in totum vel in partem transferre. *ibidem* numer. 5. & 6.

44. Pensionarius non potest pensionem anticipatis quibusdam

busdam solutionibus privata auctoritate extinguere, & si extinguat, tenetur adhuc ad pensum officii cum reportarit idem stipendium. *Ibid. num 7. & seq.*

45. Pensionarius libere cedere potest pensioni privata auctoritate, cum quilibet cedere possit juri suo, nisi lege prohibeatur. Imò vendere, vel donare quoque potest fructus suæ pensionis, etiam ad totam vitam. Et hoc valet, etiam si pensionarius titulum pensionis sibi retineat. *Ibid. n. 12. & seq.*

46. Pensionis fructus emens à pensionario anticipata pecunia, non est reus simoniæ, etiam si constituatur procurator ad exigendum fructus pensionis à beneficiario. *Ibid. n. 15.*

*An simonia committatur in resignatione beneficiorum
vel transactione.*

47. Resignatio beneficii non pura labem simoniæ continet, si fiat coram Prælato inferiore Papa: quia qualibet pactio in beneficiis jure communi vetita est: quare resignans beneficium cum pacto ut sibi reficiantur expensæ in assensione beneficii factæ, simoniam incurrit; si hanc resignationem faciat coram inferiore Papa. Præterea sequitur committi simoniam faciundo coram Episcopo resignationes reciprocas, ut si quis dicat; Ego resigno meum beneficium tuo nepoti, vel amico, tu vero resigna tuum mihi vel meo nepoti. Item resignatio beneficii cum designatione successoris, invalida est & illicita si fiat coram inferiore Papa: vel cum pacto ut colator conferat personæ designatæ: & Prælati admittens resignationes cum designatione futuri successoris, incidit in graves pœnas. *Ibid. §. 14 n. 2. & seq.*

48. Transactio est pactio non gratuita de re dubia & lite incerta ad litem dirimendam: fit duobus modis transactio, vel compensando rem spiritualem cum temporali, vel compensando rem spiritualem cum spirituali. *Ib. § 13. num. 1 & 2.*
Hoc posito,

49. Transactio simoniaca est, dum in ea remittitur vel retinetur jus spirituale pro temporali; huc sequitur committi simoniam faciundo transactionem circa reliquias tradita vel accepta pecunia: transactio verò circa rem spiritualem non est simoniaca, dum res spiritualis compensatur largitione vel cessione alterius rei, seu juris spiritualis proportionati. Et hoc verum est, etiam si transactio fiat propria auctoritate, modo